

ÖĞRENCİ

ADI:

SOYADI:

SINIFI: NO:

ESKİŞEHİR İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ**ÖLÇME DEĞERLENDİRME MERKEZİ****2023 - 2024 EĞİTİM - ÖĞRETİM YILI****TÜRKÇE DERSİ 6. SINIFLAR****2. DÖNEM 1. SINAV ÖRNEK SORULARI ****

Okulunuzun Adı

CEVAP ANAHTARISınav süresi **40** dakikadır. Soruların puan değeri yanlarında yazmaktadır.**T.6.3.5. Bağlamdan yararlanarak bilmediği kelime ve kelime gruplarının anlamını tahmin eder.**

1. 1938'de Macar sanatçı ve gazeteci Lazio Biro kardeşiyle birlikte tükenmez kalem icat etti. Biro adını verdikleri kalemde mürekkep, kalem içindeki haznedenden, kalem ucunda serbestçe hareket eden bir bilyenin üzerine akıyordu. Daha sonra tükenmez kalemlerde kullanılmak üzere, havayla temas eder etmez kuruyan özel bir mürekkep üretildi. Bu mürekkep sayesinde kalem, çok yüksekte bile akmadığından ilk kez İngiliz Hava Kuvvetlerinde kullanılmıştı.

Bu metinde geçen bazı sözcüklerin anlamı aşağıdaki tabloda verilmiştir. Bu sözcükleri metinden bularak anlamlarının karşısındaki boşluğa yazınız. (16 puan)

kalem	Yazma, çizme vb. işlerde kullanılan çeşitli biçimlerde araç
hazne	Bir şeyin, özellikle bir sıvının toplandığı, biriktirildiği yer, depo
hava	Bütün canlıların solunumuna yarayan, renksiz, kokusuz, akışkan gaz karışımı
mürekkep	Yazı yazmak, desen çizmek ya da mekanik olarak basmak için kullanılan, türlü renklerde, sıvı bileşik

* Tabloda açıklamaları verilen sözcüklerin metinden doğru bulunarak anlamlarının karşısındaki boşluğa yazıldığı yanıtların her birinin puan değeri **4**'tür.

* Tabloda açıklamaları verilen sözcüklerin anlamlarının doğru yazılmadığı ya da ilgisiz yazılan yanıtlar puanla değerlendirilmeyecektir.

T.6.3.8. İsim ve sıfatların metnin anlamına olan katkısını açıklar.

2. **Aşağıdaki cümlelerde yer alan kelimelerden adların niteliğini (renk, durum, biçim) bildiren sıfatları bulup altlarını çiziniz. Bu kelimeleri yine aynı anlamları ile isimleri niteleyecek biçimde birer cümlede kullanınız. (18 puan)**

Dün olduğu gibi bugün de masmavi gökyüzü ışıltılı ışıltılı parlıyordu.

masmavi

Yılların izlerini taşıyan eski kitap tarih kokuyordu.

eski

Dar sokaklar araçların geçişini zorlaştırıyordu.

dar

Benim cümlelerim

* Gömleğinde masmavi düğmeler vardı.

* Sınavımı eski sıra üzerinde yaptım.

* Müdür odası, dar koridorun sonunda.

* Verilen cümlelerdeki niteleme sıfatlarının doğru tespitinin yapılarak altlarının çizildiği yanıtların puan değeri **3**'tür. Altı çizilen bu sözcüklerin ayrı ayrı cümle içinde ismi niteleyecek biçimde kullanıldığı yanıtların her birinin puan değeri **3**'tür. (toplam 18 puan)

* Verilen cümlelerdeki niteleme sıfatlarının doğru tespitinin yapılmayıp yanlış sözcüklerin altlarının çizildiği ya da hiçbir cümlede altı çizili ifadenin olmadığı, yeniden kurulan hiçbir cümlenin olmadığı veya cümle kurulsa bile sözcüğün, ismi niteleyecek biçimde kullanılmadığı ya da ilgisiz yazılan yanıtlar puanla değerlendirilmeyecektir.

T.6.3.14. Metindeki söz sanatlarını tespit eder.

3. **Aşağıdaki cümlelerde yer alan söz sanatlarını cümlelerin karşısına yazınız. (12 puan)**

Savaşın ortasında bir barış umudu filizlendi. **tezat** (karşıtlık)

Gökyüzü güneşe, "Bugün de bana ışık ol!" diye yalvardı. **intak** (konuşturma)

* Cümlelerdeki söz sanatlarının doğru yazıldığı yanıtların her birinin puan değeri **6**'dır.

* Cümlelerdeki söz sanatlarının doğru yazılmadığı yanıtlar ile ilgisiz yazılan yanıtlar puanla değerlendirilmeyecektir.

4 ve 5. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.

Uyku kaçırın kitaplar vardır. Göz kırptırmaz, yatırmaz, uyutmaz insanı. Oysa uyku seni bekler, deli gibi yorgunsundur lakin boşuna. Kafanda düşünceler birbirini kovalar. Ellerini şakaklarına götürür; düşünür, düşünürsün. Okudukların yerinden yurdundan eder seni adeta, kalkıp oturursun. Belki gökyüzünü seyre dalarsın uzun uzun. Tekrar açar kitabını okursun, okursun ve okursun.

Birden gelir aklına art arda okuduğun kitapların birbiriyle bağlantısı. Hiç de planlamamışsındır halbuki. Bunun nasıl olduğuna sen de hayret edersin. İçinin sesiyle okumuşsundur, tavsiye etmiştir birisi, eline tutuşturmuştur bir sevdiğin belki de. Bir önceki okuduğun, bir sonrakini tamamlar. Diğerinde aklına takılan bir şey, peşi sıra okuduğun kitabın cümlelerinde sessizliğe kavuşur. Sanki kitaplar kendi aralarında iş birliği yapıp konuşmuşlardır ve tıpkı bir bulmacanın parçaları gibi sözleşip bir araya gelmişlerdir.

T.6.3.17. Metinle ilgili soruları cevaplar.

4. Metnin yazarı, kitapları neden tekrar tekrar okur, yazınız. (10 puan)

Yazar, bir önceki okuduğu kitap ile bir sonraki kitabın arasında bir bağlantı olduğunu fark eder ve bu bağlantıyı anlamak, kitapların arasındaki ilişkiyi kurmak için kitapları tekrar tekrar okur.

* Verilen metinde yazarın, kitapları neden tekrar okuduğunun doğru ifade edildiği yanıtlar tam puan (10 puan) ile değerlendirilecektir. (Öğrencinin, tam doğru ifadeyle ilişkili olan benzer yanıtları da doğru kabul edilecektir.)

* Soru kökünde istenen bilgi ile ilgisi olmayan yanıtlar puanla değerlendirilmeyecektir.

T.6.3.19. Metnin konusunu belirler.

5. Metnin konusu nedir, yazınız. (10 puan)

Metnin konusu, "Uyku kaçırın kitapların etkileyciliği ve okuyucular üzerindeki etkileri"dir.

* Verilen metinde yazarın, üzerinde en çok durduğu kavram ya da kavramların yazıldığı, parçanın tamamını kapsar nitelikte olan tüm yanıtlar tam puan (10 puan) ile değerlendirilecektir.

* Diğer örnek yanıtlar: "İnsanı uyutmayan ve derin düşüncelere sürükleyen kitapların etkisi, kitapların uyku kaçırın gücü ve okuyucunun zihninde yarattığı etkiler, kitapların insan üzerindeki etkisi ve okumanın gücü" gibi yanıtlar da tam puanla değerlendirilecektir.

* Verilen metinle ilgisi olmayan ya da konunun yanlış ifade edildiği yanıtlar ile ilgisiz yazılan yanıtlar puanla değerlendirilmeyecektir.

T.6.3.29. Okudukları ile ilgili çıkarımlarda bulunur.

6. Bir eylemin hangi gerekçeyle veya hangi sebeple yapıldığını bildiren cümlelere neden-sonuç (sebe-sonuç) cümleleri, eylemin hangi amaca bağlı olarak gerçekleştiğinin belirtildiği cümlelere amaç-sonuç cümleleri, bir olayın veya durumun gerçekleşmesinin, başka bir olaya veya duruma bağlı olduğunu belirten cümlelere ise koşul-sonuç (şart-sonuç) cümleleri denir.

Açıklamadan yola çıkarak aşağıda verilen cümlenin hangi anlam ilgisine sahip olduğunu belirleyip cümlenin altına yazınız, belirlediğiniz anlam ilgisine sahip bir cümle de siz yazınız. (14 puan)

Daha iyi bir geleceğe sahip olmak için çok çalışıyor.

Amaç-sonuç cümlesi

Benim cümlem:

Yabancı dil öğrenmek için kursa başladı.

* Anlam ilgisinin ve buna uygun bir cümlenin yazıldığı yanıtlar tam puan (14 puan) ile değerlendirilecektir.

* Anlam ilgisinin yazılıp buna uygun bir cümlenin yazılmadığı yanıtlar 7 puan ile değerlendirilecektir.

* Anlam ilgisinin yazılmayıp sadece bir cümlenin yazıldığı ya da hem anlam ilgisinin hem de herhangi bir cümlenin yazılmadığı yanıtlar puanla değerlendirilmeyecektir.

T.6.4.3. Hikâye edici metin yazar.

T.6.4.8. Yazdıklarının içeriğine uygun başlık belirler.

7. Aşağıda bir bölümü verilmiş olan metni, hikâye türünün özelliklerini göz önünde bulundurarak kendi cümlele-
rinizle (3-4 cümle) yeni bir paragraf yaparak tamamlayınız. Verilen metnin üstünde belirtilen yere metne uygun
bir de başlık yazınız. (20 puan)

Arkadaşlarım her yerde beni arıyormuş. Halbuki onlara: "Siz parka gidin, benim eve uğramam gerekiyor. Ben yarım
saat sonra gelip sizi bulurum." demiştim. Onlar da bana: "Tamam, o halde biz gidiyoruz, sen bize yetişirsin." demişlerdi.
Anlaştığımızı zannediyordum. Şimdi nasıl oldu da onları bulamadım, anlayamıyorum.

* Öğrencilerin; konu bütünlüğüne dikkat ettiği, hikâye türünün özelliklerini göz önünde bulundurarak 3-4 cümlelik bir
paragraf ile (3 cümleden az olmamak kaydıyla) metni tamamladığı, metne uygun bir de başlık yazdığı yanıtlar tam
puan (20 puan) ile değerlendirilecektir.

* Öğrencilerin; konu bütünlüğüne dikkat ettiği, hikâye türünün özelliklerini göz önünde bulundurarak 3-4 cümlelik bir
paragraf ile (3 cümleden az olmamak kaydıyla) metni tamamladığı, ancak metne hiç başlık atmadığı veya uygun olma-
yan ilgisiz bir başlık attığı yanıtlar 15 puan ile değerlendirilecektir.

* Öğrencinin kendi yazdığı cümle sayısı iki ise toplam puandan 2 puan; yazdığı cümle sayısı bir ise toplam puandan
4 puan düşülecektir.

* Öğrencilerin; konu bütünlüğüne ve hikâye türünün özelliklerine dikkat etmeden ve başlık atmadan yazdığı yanıtlar ya
da metnin devamının hiç yazılmadan sadece bir başlığın yazıldığı yanıtlar puanla değerlendirilmeyecektir.

ESKİŞEHİR

** Bu örnek yazılı sınav soruları 9 Şubat 2024 tarihinde yapılan İl Zümre Öğretmenler Kurulu toplantısında il/ilçe alan
zümre öğretmenlerince kararlaştırılan senaryolardan 1. senaryo dikkate alınarak hazırlanmıştır.